

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

§. Intueri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

colligitur ex ijs, quæ dixi in t. de translat. Episcopi, & tradit Suarez to. 3. de relig. lib. 1. c. 20. n. 7. Sin autem Episcopus de facto Episcopatu absque licentia Papæ Religionem profiteatur, irrita est professio. Quia Deus non acceptat professionem Religionis, si ecclesia repugnet: Atqui ecclesia repugnat, ut Episcopus gregem suum, cui se obligauit, deserat, nisi à Sum. Pontifice liberationem impetrarit.

¶ Sed quæstio est, vtrum valeat votum Religionis ingrediendæ editum ab Episcopo? Negat absolute Hostiensis in sum. tit. de voto, & voti redempt. §. Quis vouere possit, Richard. in 4. d. 3. a. 4. q. 2. Tabiena ver. votum, 5. q. 1. n. 2. & alij apud Suarez to. 1. de relig. lib. 3. de voto, c. 4. n. 8. Sed Syl. ver. votum, 3. q. 1. Azor to. 1. lib. 11. c. 16. q. 2. Sanchez to. 1. de relig. lib. 4. c. 25. n. 26. Suarez loc. cit. aiunt, votum hoc Episcopi non esse omnino irritum; quia obligat eum ad petendam licentiam à Pontifice, quæ denegata liber erit à voto.

Respondeo ad q. Si Episcopus, qui ecclesiæ suæ adhuc utilis est, Religionis ingressum voueat, ut propriæ salutis melius vacare possit, eius votum omnino irritum est. Primò: Quia votum esse debet de bono meliore, & quod Deo gratum sit: Sed Religionis susceptio est opus minus bonum, quam sit officium Episcopale in eo, qui suscepto Episcopatu ecclesiæ se obligauit, quamdiu obligationi satisfacere, seu ecclesiæ utilis esse potest. Ita expressè docet S. Th. cit. a. 5. vbi ait, quòd Episcopus, qui ecclesiæ adhuc utilis est, retrocederet, seu descenderet à perfectione, si Religionem ingredi vellet: Idemque docet Sorus lib. 19. de iust. q. 2. a. 4. Valenzia cit. p. 4. Secundò: Quia frustra peteret licentiam talis Episcopus, quàm Pontifex non concederet, imò secundum canones concedere non posset, nisi aliud adsit impedimentum, ob quòd Episcopatum deserere consultum sit, vti patebit seq. §. huius c.

Obijctur c. pertuas, 10. de voto, vbi is, qui Religionis susceptionem vouerat, & postea, non impleto voto, Episcopatum suscepit, voti transgressor dicitur, eiq. que consu-

litur, ut resignato Episcopatu, Domino reddat promissum: Exinde enim inferitur, statum Episcopalem non esse perfectiorem, melioremq. quam statum Religionis, alioquin votum Religionis suscipiendæ commutari posset in susceptionem Episcopatus: quia *promissum non infringit, qui ita melius commutat, c. 3. de iureiur.* Facilis est responsio: Antequam aliquis munus Episcopale suscipit, valere votum Religionis ingrediendæ: Atque huic homini melius esse, Deòq. gratius, ut votum suum impleat. Quia status Episcopalis perfectus est, imò perfectissimus, non quia ad perfectionem multum conferat, sicut status religiosus, sed quia perfectionem supponit, ac requirit in suscipiente, ac retinente Episcopatum, vti etiam significat Trident. Concil. sess. 6. c. 1. de reformat. At verò status Religionis non postulat aliquem perfectum esse, sed ut ad perfectionem consequendam per media in Religionem præscripta tendat, Quamobrem melius Deòque gratius opus facit, qui, excepta necessitate, munus Episcopale refugit, ut Religionem suscipere, & in ea se perficere possit. At verò postquam aliquis Episcopalem statum, obligationemque suscepit, incapax factus est Religionem ingrediendi, nisi à Sum. Pontifice ecclesiæ suæ liberatus sit, propter impedimentum aliquod satisfaciendi officio Episcopali, ut statim dicam. Legi potest Suarez to. 3. de relig. lib. 1. c. 19. & 20. & quæ dicentur in cit. c. per tuas.

§. Intueri.

SEX causæ sunt, ob quas Episcopo renuntians licentia concedi possit. Prima est, Conscientia criminis, propter quod officij executio etiam post peractam poenitentiam impeditur.

¶ **QVÆRERE:** Quænam sint ista crimina? Respondeo; In primis ea, quæ titulum Episcopatus inualidum reddiderunt: v. g. si simoniacè electus, vel institutus fuit, iuxta ea quæ dixi c. innotuit, n. 10. de elect. Tunc distingue, cum Anton. de Butrio, & Anania hinc n. 12. Velenim crimen, ac defectus tituli notorius est, tunc cedere potest, etiam non requi-

fità licentiã Papæ: Vel est occultus defectus, tunc ad vitandum scandalum renuntiare debet in manibus Papæ, vel tituli revalidationem ab eodem impetrare. Cæterum, si aliquis in excommunicatione, suspensione, vel irregularitate occulta institutus fuit, sublato impedimento per eum, qui potestate absolventi, aut dispensandi præditus est, eo ipso titulum validari, tanquam probabile docui lib. 4. Theol. moral. tr. 2. c. 15. n. 2. & suprâ de elect. c. super eo, 12. n. 3. §. Deinde.

Secundò: Si Episcopus post canonicam institutionem, ob crimen v. g. Sodomix iuxta Pij V. Constit. incurrat pœnam depositionis, aut suspensionis in perpetuum sine spe relaxationis, tunc iusta causa adest cessionem à Pontifice impetrandi. Si tamen crimen occultum sit, ideòque infamiam annexam non habeat, proprius Episcopi Confessarius absolvere eum poterit, propter Trident. confessionem sels. 24. c. 6. de reformat. Quòd Episcopi dispensare possint in omnibus irregularitatibus, & suspensionibus provenientibus ex delicto occulto. Vbi Cardinalium declaratio adiungitur: *Episcopo in aliquo vale delictum prolapsò, licet ad se absolventium proprium Confessarium deputare, cum eadem auctoritate, quam ipse potest ex eodem hoc cap. in sibi subditos exercere.*

Tertiò: Si Episcopus crimen incurrat, cui ipso iure infamia annexa est, v. g. Si Romanæ Ecclesiæ Cardinalem hostiliter persecutus est, c. felix, de pœnis, in 6. Loquor autem de infamia iuris, id est, quæ ipsa lege, vel Iudicis sententiã ob crimen inflicta. Alia autem est infamia facti, quæ incurritur ob quodlibet crimen mortale, per quod hominis existimatio, spectata conditione personæ, grauter læditur apud viros prudentes. Et hæc infamia per pœnitentiam ac publicam vitæ emendationem tolli potest: Quare non deijcit hominem à dignitate acquisita, ante Iudicis sententiam, & depositionem. Quare de re dixi lib. 1. tr. 5. p. 5. c. 4. n. 5.

S. Alia.

Altera causa, ob quam Episcopo licentia renuntiandi concedi potest, est corpo-

ris debilitas, seu ea ex infirmitate, seu ex senectute proveniat: dummodò tanta sit, ut impotentem reddat ad exequendum officium pastorale. Videri de hac re possunt testimonia ex S. Gregor. I. congesta à Gratiano causa 7. q. 1. c. 1. 3. & 4. quibus habetur, quòd Episcopus ob infirmitatem deponendus non sit, sed Vicarij & Coadiutores adsciscendi, qui ex redditibus Episcopatus alantur. Imò tametsi morbus incurabilis sit, tamen ad renuntiationem cogi non posse, colligitur ex c. parte, 5. de clerico ægrot. Si tamen ob morbum parua ex ipso utilitas in Ecclesiam redundet, tum eius voluntaria cessio admitti potest, assignata ipsi congrua pensio ex Episcopalis redditibus, ad vitam suam, ut Sotus docet cit. loc. Valentia cit. p. 4. §. Quocirca. Atque idem fermè locum habet in alijs Prælati ecclesiarum: Parochis verò ob eandem causam senij vel infirmitatis diuturnæ, propter quam ecclesiæ regendæ minus vitales videantur, citius iudici potest renuntiandi præceptum, assignata illis pensione, aut alio beneficio, ex quo se honeste alere possint, arg. c. tua, 4. de clerico ægrot. Et de ea re dixi lib. 4. tract. 2. cap. 17. num. 2. print. & n. 3. in fine.

§. Pro defectu.

Hæc est tertia causa cessionis: si Episcopus scientiã careat: Ea enim tum ad spiritualium administrationem, tum ad temporalium curam Prælatonecessaria est. Tametsi verò scientia eminens desideranda sit, sufficit tamen scientia competens: quia imperfectum scientiæ supplere potest perfectio charitatis: siquidem Apostolus ait 1. ad Corinth. 8. quòd *scientia inflat, charitas autem edificat.* Vide quæ dixi in c. qualiter, 17. de elect. & c. innotuit, 20. eod. tit. Non esse irritam electionem aut institutionem Episcopi, qui sufficienter doctus est, modò non omnino illiteratus sit: neque talem obligari ad resignandum, si spes sit, quòd non longo tempore sufficientem scientiam comparare queat.